

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я і
культурології
Навчальний рік 2020-2021

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА»

(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибіркового освітній компотнент Нормативний

Форма здобуття освіти очна
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 224 «Технології медичної діагностики та лікування»
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація «Лабораторна діагностика»

Освітньо-професійна програма «Лабораторна діагностика»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс 1

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
громадського здоров'я та
управління охороною здоров'я і
культурології

Протокол від
“ 29 ” червня 2020 року № 12

Завідувач кафедри

(підпис) В.А. Огнєв
(ініціали, прізвище)

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем громадського
здоров'я

(назва)

Протокол від
“ 30 ” червня 2020 року № 10

Голова

(підпис) В.А. Огнєв
(ініціали, прізвище)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Огнєв Віктор Андрійович – завідувач кафедри, д. мед. н., професор,
2. Григоров Микола Миколайович – асистент кафедри.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дисципліна «Соціальна медицина» включає в себе інформацію щодо змісту і значення науки соціальна медицина, стану здоров'я та відтворення населення, медичної статистики та використання її методів та інструментів в соціальній медицині, організації надання медичної допомоги населенню в нашій країні.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: **предмет та метод методичної статистики, організація надання медичної допомоги населенню в Україні, стан здоров'я населення та показники, що його характеризують.**

Міждисциплінарні зв'язки: «Соціальна медицина» інтегрується з дисциплінами: методологія наукової роботи, доказова медицина та стандарти лабораторних досліджень, система управління якістю лабораторних досліджень, інформаційні технології в медицині, хвороби цивілізації, педагогіка і мистецтво викладання.

Загальний підхід: при вивченні дисципліни студентам слід готуватися до практичних занять та виконувати весь обсяг практичних завдань та завдань до самостійної роботи, що передбачені тематичним планом та ставляться викладачем.

Вивчення дисципліни завершується складанням диференційованого заліку, тому в процесі вивчення різних тем студенту доцільно звертати увагу на питання, що виносяться на підсумковий контроль.

Пререквізити: вивчення освітнього компоненту «Соціальна медицина» ґрунтується на володінні необхідних знань що мають бути вирішені у процесі вивчення освітнього компоненту: засвоєння знань: щодо видів науково-дослідних робіт та вимог ВАК України до наукових публікацій; стосовно законів і категорій логіки науки та логічними формами наукового мислення; про методологічні рівні, принципи і методи наукового пошуку.

Постреквізити: Отримати знання, навички та придбати компетенції оцінювати вироблення умінь у використанні методологічних рівнів та принципів у ході здійснення наукового пошуку; щодо застосування методологічних принципів і методів наукового дослідження; оформлення рукопису наукового дослідження та його презентації на захисті. Вдосконалити організацію та поліпшення діяльності фахівців.

1. МЕТА КУРСУ:

1.1. Метою вивчення освітнього компоненту: оволодіти достатнім обсягом знань щодо організації медичного забезпечення населення в умовах функціонування сучасної системи охорони здоров'я.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компоненту:

– засвоєння теоретичних основ біостатистики та сучасних принципів доказової медицини;

– ознайомлення з методиками визначення та аналізу основних біостатистичних показників та критеріїв, а також засвоєння принципів аналізу та оцінки результатів за окремими критеріями та у взаємозв'язку з чинниками, що на них впливають;

– засвоєння теоретичних основ, сучасних принципів, закономірностей і правових засад громадського здоров'я та системи його охорони;

– вивчення основних показників здоров'я населення та набуття знань і навичок щодо оцінки стану здоров'я населення і факторів, які на нього впливають, демографічних процесів;

– вивчення основних засад організації надання медичної допомоги населенню, здійснення експертизи при тимчасовій та стійкій непрацездатності;

– ознайомлення з принципами оцінки організації та якості надання різних видів медичної допомоги населенню в умовах реформування галузі охорони здоров'я;

– засвоєння принципів розробки заходів задля покращання здоров'я населення та окремих його контингентів.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент.

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування здобувачами вищої освіти компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності в галузі лабораторної медицини та в освітньому процесі, що передбачає застосування теоретичних засад і методів лабораторної діагностики з метою комплексної оцінки морфологічного та функціонального стану органів і систем пацієнтів; встановлювати лабораторний діагноз, проводити санітарно-гігієнічну експертизу.

Загальні компетентності

ЗК06. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК08. Здатність працювати автономно та в команді

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
2. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій
3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
4. Здатність навчатись та навчати
5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК01. Навички оцінювання організації та якості надання різних видів медичної допомоги та санітарно-епідеміологічного благополуччя населення.

1. Навички оцінювання організації та якості надання різних видів медичної допомоги та санітарно-епідеміологічного благополуччя населення

2. Здатність забезпечити організацію роботи в лабораторіях різного профілю та їх структурних підрозділах, застосовувати сучасні методи роботи, впроваджувати стандарти ISO

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступного програмного результату навчання:

ПРН 3. Володіти та застосовувати знання та уміння із загальної та професійної підготовки

при вирішенні спеціалізованих завдань.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних соціальних навичок (Soft skills):

- Соціальні навички
- Лідерські якості
- Способи мислення.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Напрямок підготовки <u>22 «Охорона здоров'я»</u> (шифр і назва)	Нормативна
Загальна кількість – 90	Спеціальність: 224 «Технології медичної діагностики та лікування»	Рік підготовки:
		2-й
		Семестр
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних - 35 самостійної роботи студента - 55	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Магістр	3-й
		Лекції
		16 год.
		Практичні, семінарські
		19 год.
		Лабораторні
-год.		
		Самостійна робота

		55 год.
		Індивідуальні завдання -год.
		Вид контролю: диференційний залік

2.1 Структура навчальної дисципліни

Назва розділів дисципліни і тем	Кількість годин			
	Усього	Форма навчання (денна)		
		лек	пр	срс
1	2	3	4	7
Тема 1. Соціальна медицина як наука та предмет викладання. Медична статистика.	2	2		
Тема 2. Історія виникнення і розвитку соціальної медицини та організації охорони здоров'я в Україні. Видатні діячі соціальної медицини, організації охорони здоров'я та медичної статистики.	6			6
Тема 3. Медична статистика та її значення для оцінки здоров'я населення. Відносні величини. Графічні зображення в статистиці.	2		2	
Тема 4. Середні величини, визначення середньої арифметичної та середнього квадратичного відхилення.	2		2	
Тема 5. Оцінка достовірності результатів статистичного дослідження.	2		2	
Тема 6. Організація статистичного дослідження.	6			6
Тема 7. Сучасний стан здоров'я населення України.	4	4		
Тема 8. Демографія та особливості відтворення народу України.	2	2		
Тема 9. Методика вивчення захворюваності населення.	2		2	
Тема 10. Аналіз та оцінка захворюваності населення області.	6			6
Тема 11. Соціально-медичні аспекти серцево-судинних захворювань.	6			6
Тема 12. Соціально-медичні аспекти онкологічних захворювань.	6			6
Тема 13. Соціально-медичні аспекти травматизму.	6			6
Тема 14. Соціально-медичні аспекти алкоголізму.	6			6
Тема 15. Методика вивчення чинників, які впливають на здоров'я населення. Методика вивчення демографічних процесів.	2		2	
Тема 16. Методика значення факторів способу життя, стану навколишнього середовища, соціальних, біологічних та медичних факторів, що визначають здоров'я населення.	7			7

Тема 17. Санітарна освіта. Форми, методи і засоби санітарно-освітньої роботи.	1		1	
Тема 18 Організація медичної допомоги, її сучасний стан.	4	4		
Тема 19. Зміст і організація роботи сімейного лікаря загальної практики.	2		2	
Тема 20. Організація швидкої медичної допомоги (ШМД). Зміст роботи станцій ШМД, облік і аналіз їх діяльності.	1		1	
Тема 21. Організація і зміст роботи стаціонарів різних рівнів, облік і аналіз їх діяльності.	2		2	
Тема 22 Охорона материнства і дитинства. Медичне страхування.	4	4		
Тема 23. Організація лікарсько-трудової експертизи при тимчасовій та стійкій втраті працездатності.	2		2	
Тема 24. Санітарно-епідеміологічне забезпечення населення	6			6
Підсумковий контроль	1		1	
Всього годин по дисципліні	90	16	19	55

2.1.2 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Соціальна медицина як наука та предмет викладання. Медична статистика.	2	Вступна
2	Демографія та особливості відтворення народу України.	2	Тематична
3	Сучасний стан здоров'я людності України.	4	Проблемна
4	Організація медичної допомоги, її сучасний стан.	4	Тематична
5	Охорона материнства і дитинства	4	Проблемна
	Всього лекційних годин	16	

2.1.2 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Медична статистика та її значення для оцінки здоров'я населення. Відносні величини. Графічні зображення в статистиці. Організація проведення статистичних досліджень. Принципи формування статистичних сукупностей для аналізу. Поняття про генеральну та вибіркочну сукупність. Класифікація типів даних. Кількісні та якісні дані. Характеристика шкал вимірювання. Загальна характеристика методів статистичного аналізу, особливості їх використання. Узагальнення результатів статистичних досліджень. Оцінка вірогідності отриманих результатів. Поняття про нульову та альтернативну гіпотези. Перевірка гіпотез. Типові помилки на етапах проведення досліджень. Випадкова та систематична	2	Бесіда, розповідь-пояснення	Усне опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання

	<p>помилка. Бази даних для аналізу статистичного матеріалу, аспекти роботи з даними. Програмне забезпечення статистичних досліджень.</p> <p>Теорія та поняття статистичного спостереження, етапи його проведення.</p> <p>Методологічні основи, форми та способи статистичного спостереження та збору даних.</p> <p>Точність спостережень. Використання різних шкал вимірювання: абсолютна, порядкова, інтервальна, відношень.</p> <p>Джерела статистичної інформації. Види статистичних даних, статистична звітність.</p> <p>Маркетингові та соціологічні опитування, види запитань при анкетуванні, проблеми організації опитувань в охороні здоров'я. Види вибіркового дослідження. Вимоги до формування вибіркової сукупності. Поняття рандомізації та стратифікації. Дизайн клінічних досліджень.</p> <p>Групування статистичних даних, методи, значення. Види групувань, принципи побудови статистичних групувань та класифікацій.</p> <p>Співставність статистичних групувань. Поняття про багатомірні класифікації. Статистичні таблиці, їх характеристика, види, правила побудови. Методичні основи читання та аналізу таблиць. Поняття про нечислові дані, якісні ознаки.</p> <p>Поняття про статистичні показники, їх види, форма представлення. Абсолютні дані, відносні величини, їх практичне значення. Види відносних величин, методика їх розрахунку та методичні основи застосування для аналізу даних.</p> <p>Поняття та види структури медико-біологічних даних, структурні зміни, особливості їх аналізу.</p> <p>Графічні методи аналізу даних. Види діаграм, правила їх побудови.</p>			
2	<p><i>Середні величини, визначення середньої арифметичної та середнього квадратичного відхилення.</i></p> <p>Середні величини в клінічних та епідеміологічних дослідженнях, їх практичне значення. Елементи та характеристики варіаційних рядів. Середні величини: їх види, методи розрахунку, особливості використання.</p> <p>Поняття варіації, її значення. Мінливість параметрів сукупності, методи оцінки.</p> <p>Абсолютні показники варіації (амплітуда, середнє квадратичне відхилення) та відносні показники варіації (коефіцієнти варіації та детермінації), їх оцінка.</p> <p>Міри варіації, поняття про закони розподілу, їх види, характеристики. Оцінка нормальності розподілу, «вистрибуючі» варіанти. Правило</p>	2	Ділова гра	Письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання

	«трьох сигм», його практичне використання.			
3	<p>Оцінка достовірності результатів статистичного дослідження.</p> <p>Вибіркове спостереження як джерело статистичної інформації. Нульова та альтернативна гіпотези. Похибки першого та другого роду. Рівень значимості статистичних критеріїв. Середня похибка середньої та відносної величини, довірчий інтервал.</p> <p>Оцінка вірогідності різниці: t - критерій Ст'юдента, методика розрахунку, його оцінка, типові помилки використання. Парні та множинні порівняння. Критерій Н'юмена-Кейлса, критерій Т'юкі.</p> <p>Обґрунтування випадків використання непараметричних методів оцінки, їх значення. Види порівнюваних сукупностей, їх характеристика. Аналіз та оцінка результатів у пов'язаних сукупностях, критерій знаків, критерій Вілкоксона.</p> <p>Перевірка статистичної гіпотези для незалежних вибірок, критерій Колмогорова-Смірнова. Аналіз якісних ознак. Таблиці спряженості. Критерій Хі-квадрат, його оцінка та практичне застосування. Точний критерій Фішера. Особливості використання інших непараметричних критеріїв: Манна-Уїтні, Крускала-Уолліса.</p>	2	Ділова гра	Письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання
4	<p>Методика вивчення захворюваності населення.</p> <p>Поняття про захворюваність, мета її вивчення. Медико-соціальне значення захворюваності як провідної причини тимчасової та стійкої втрати працездатності, смертності. Вплив захворюваності на потреби забезпечення населення медичною допомогою, на здоров'я майбутніх поколінь. Економічні витрати, пов'язані із захворюваністю, в т.ч. із захворюваністю на соціально значущі та небезпечні хвороби.</p> <p>Методи вивчення захворюваності, можливості застосування окремих методів, їх переваги та недоліки. Застосування методів епідеміологічних досліджень при вивченні захворюваності на неінфекційні захворювання. Фактори, що впливають на повноту даних про захворюваність в залежності від методів її вивчення.</p> <p>Міжнародна статистична класифікація хвороб, травм і причин смерті, принципи її побудови та значення. Види захворюваності, які вивчаються в Україні. Стан і тенденції захворюваності населення України. Розбіжності захворюваності міського та сільського населення, різних</p>	2	Бесіда, розповідь-пояснення	Усне опитування, тестовий контроль

	<p>вікових і статевих груп.</p> <p>Порівняльна оцінка методів вивчення захворюваності в країнах з різними системами охорони здоров'я. Джерела інформації для вивчення окремих видів захворюваності.</p> <p>Можливості вивчення окремих видів захворюваності в різних країнах, тенденції динаміки показників захворюваності, вікові та статеві особливості в регіонах світу, в країнах з різним економічним розвитком, кліматично-природними умовами.</p> <p>Хвороби органів системи кровообігу, нервово-психічні захворювання, онкопатологію, цукровий діабет, туберкульоз, ВІЛ-інфекція/СНІД, травматизм, алкоголізм, наркоманію та токсикоманію як медико-соціальні проблеми. Провідні чинники, що впливають на поширеність захворювань.</p> <p>Динаміка основних показників. Травматизм, як медико-соціальна проблема, види травматизму, облік випадків, динаміка показників, вікові та статеві особливості в регіонах світу і в Україні.</p> <p>Вивчення захворюваності за даними звертань по медичну допомогу. Вивчення загальної захворюваності: одиниця спостереження, облікові документи, правила їх заповнення.</p> <p>Методика визначення показників первинної захворюваності та поширеності захворювань, їх оцінка. Динаміка показників загальної захворюваності, регіональні особливості.</p> <p>Особливості обліку інфекційної і госпіталізованої захворюваності; захворюваності на найважливіші соціально значущі захворювання та з тимчасовою втратою працездатності. Облікові документи, правила їх заповнення. Методика визначення показників вказаних видів захворюваності, їх оцінка. Динаміка та регіональні особливості показників окремих видів захворюваності населення.</p>			
5	<p>Методика вивчення чинників, які впливають на здоров'я населення. Методика вивчення демографічних процесів.</p> <p>Цільові підходи до визначення поняття «здоров'я»: загально-філософський, індивідуальний теоретичний, індивідуальний практичний, популяційний. Здоров'я населення як умовне статистичне поняття. Показники здоров'я населення: демографічні (народжуваність, смертність, середня очікувана тривалість життя); фізичного розвитку; захворюваності; інвалідності.</p> <p>Провідні групи чинників, які впливають на здоров'я населення: рівень і спосіб життя</p>	2	Ділова гра	Письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання

<p>людей, стан навколишнього середовища, біологічні фактори, доступність і якість медичної допомоги. Залежність здоров'я населення від рівня життя: внутрішнього валового продукту (ВВП), індексу розвитку людського потенціалу (ІРЛП). Особливості здоров'я різних віково-статевих, професійних груп населення. Поняття про пов'язану зі здоров'ям якість життя, що дозволяє досягти фізичного, психічного, соціального благополуччя та самореалізації.</p> <p>Комплексна оцінка здоров'я населення. Інтегральні показники комплексної оцінки стану здоров'я населення: коефіцієнт життєстійкості населення; індекс людського розвитку. Показники системи оцінки здоров'я населення ВООЗ (Summary Measures of Population Health): показник очікуваної тривалості життя, відкоригований на інвалідність – DALE (disability-adjusted life expectancy); показник очікуваної тривалості життя, відкоригований на здоров'я – HALE (health adjusted life expectancy).</p> <p>Методичні підходи до вивчення чинників, які визначають рівні здоров'я населення та його окремих контингентів. Особливості вивчення впливу чинників: соціально-економічних, соціально-біологічних, екологічних і природно-кліматичних, медико-організаційних. Застосування методів біостатистики (похідні та середні величини, метод стандартизації, кореляційно-регресійний аналіз, параметрична та непараметрична оцінка вірогідності результатів досліджень, бальна, рейтингова оцінка). Класифікація факторів ризику, які впливають на здоров'я.</p> <p>Демографія як наука. Джерела інформації про чисельність, склад і рух населення. Динаміка чисельності та складу населення в різних регіонах світу, окремих країнах і в Україні. Статевий та віковий склад населення. Природний рух населення. Народжуваність, показники народжуваності. Фактори, що впливають на народжуваність. Сучасні тенденції та регіональні особливості народжуваності в Україні та світі.</p> <p>Загальна смертність, її провідні причини в різних регіонах, окремих країнах і в Україні. Статевовікові та територіальні особливості показників смертності. Смертність немовлят (малюкова смертність). Значення показника для оцінки стану здоров'я населення, рівня соціально-економічного благополуччя та розвитку суспільства загалом. Провідні</p>			
---	--	--	--

	<p>причини смертності немовлят.</p> <p>Середня очікувана тривалість життя, визначення поняття. Методика визначення показника, його динаміка в різних регіонах світу, окремих країнах і в Україні.</p> <p>Документи, які використовуються для вивчення природного руху населення. Можливості їх застосування. Порядок реєстрації народжень в Україні. Сутність понять «живонародження», «мертвонародження», «смерть плода».</p> <p>Методика визначення та оцінка загального та спеціального показників народжуваності.</p> <p>Загальна смертність. Порядок реєстрації випадків смерті в Україні. Методика вивчення смертності, визначення загального та спеціальних показників, їх значення та оцінка.</p> <p>Структура причин смертності. Природний приріст населення.</p> <p>Тип вікової структури населення (прогресивний, регресивний, стаціонарний).</p> <p>Постаріння населення. Середня очікувана тривалість життя у чоловіків і жінок. Статевий склад населення. Показник демографічного навантаження. Зміни чисельності населення.</p> <p>Механічний та природний рух населення.</p> <p>Урбанізація. Депопуляція. Аналіз регіональних особливостей та динаміки демографічних показників. Оцінка демографічної ситуації.</p> <p>Порядок реєстрації смертності немовлят (малюкової). Методика визначення показників загальної, неонатальної, ранньої неонатальної, пізньої неонатальної, постнеонатальної смертності немовлят. Оцінка співвідношення цих показників, типи смертності немовлят: А, В, С. Перинатальна смертність. Провідні причини малюкової смертності в різні вікові періоди першого року життя. Основні групи чинників, що впливають на формування рівнів малюкової смертності (біологічні, екологічні, медико-організаційні, спосіб життя).</p>			
6	<p>Санітарна освіта. Форми, методи і засоби санітарно-освітньої роботи.</p> <p>Визначення понять «промоція здоров'я», «здоровий спосіб життя», «санітарна просвіта», «профілактика». Профілактика, як механізм збереження здоров'я населення, види профілактики. Профілактичні програми і стратегії профілактики захворювань. Значення формування здорового способу життя для збереження та зміцнення здоров'я населення.</p> <p>Провідні чинники способу життя, які впливають на стан здоров'я населення.</p> <p>Напрямки формування здорового способу життя.</p>	1	Бесіда, розповідь-пояснення	Усне опитування, тестовий контроль

	<p>Заклади охорони здоров'я, відомства та служби, які беруть участь у формуванні здорового способу життя. Завдання та зміст роботи центрів здоров'я, їх взаємодія з іншими закладами охорони здоров'я. Методи та засоби медико-гігієнічного навчання та виховання населення, їх особливості в різних закладах охорони здоров'я. Розробка профілактичних стратегій щодо зменшення негативного впливу захворюваності та травматизму на стан здоров'я населення. Розробка анкет для вивчення чинників, що впливають на стан здоров'я населення. Складання плану лекцій.</p>			
7	<p>Зміст і організація роботи сімейного лікаря загальної практики.</p> <p>Організація роботи сімейного лікаря за умови її здійснення на основі різних моделей. Функції та зміст роботи сімейного лікаря щодо профілактичних, діагностичних, лікувальних заходів, вирішення медико-соціальних проблем родини. Організація співпраці сімейних лікарів із парамедичною службою та соціальними працівниками.</p> <p>Основна облікова документація закладів, які працюють на засадах сімейної медицини. Визначення та оцінка показників діяльності сімейних лікарів.</p> <p>Історія створення лікарень. Мережа лікарняних закладів. Ліжковий фонд. Забезпеченість ліжками. Обсяги стаціонарної допомоги. Рівень госпіталізації. Характеристика госпіталізованих. Система стаціонарної допомоги з урахуванням рівнів її надання.</p> <p>Функції та завдання сучасної лікарні. Види та потужність лікарень. Багатопрофільні та спеціалізовані лікарні. Завдання стаціонарів. Структурні підрозділи стаціонару та їх функції. Порядок направлення хворих до стаціонару. Чинники, що впливають на раціональне використання ліжкового фонду та ефективність роботи стаціонару. Зміст і організація роботи лікаря-ординатора та завідувача відділення.</p> <p>Сучасні тенденції розвитку стаціонарної допомоги. Стаціонарозамінні форми надання медичної допомоги. Реформування стаціонарної допомоги. Госпітальні округи. Забезпечення наступності між поліклінікою та стаціонаром. Захист прав і безпека пацієнтів.</p> <p>Структура стаціонару. Функції окремих підрозділів. Чинники, що впливають на ефективну роботу стаціонару. Показники діяльності стаціонару. Заходи з підвищення ефективності діяльності стаціонару. Обліково-звітна документація стаціонару. Інформаційно-</p>	2	Ділова гра	Письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання

	<p>аналітичний відділ лікарні. Методика обчислення та аналіз показників діяльності стаціонару за даними звіту лікувально-профілактичного закладу (ф. № 20). Розробка заходів щодо покращання діяльності стаціонарів.</p> <p>Види стаціонарозамінних закладів. Функції денного стаціонару та стаціонару вдома. Порядок направлення хворих до денного стаціонару та стаціонару вдома. Основна облікова документація денного стаціонару та стаціонару вдома, порядок її заповнення. Методика обчислення та аналіз показників діяльності денного стаціонару та стаціонару вдома.</p>			
8	<p>Організація швидкої медичної допомоги (ШМД). Зміст роботи станцій ШМД, облік і аналіз їх діяльності.</p> <p>Аналіз діяльності служби екстреної (швидкої) медичної допомоги.</p> <p>Історія створення служби швидкої допомоги. Визначення поняття «екстрена медична допомога». Система, принципи, завдання. Реформування служби екстреної медичної допомоги. Етапність та маршрутизація екстреної медичної допомоги. Показники діяльності служби. Значення служби екстреної медичної допомоги (ЕМД), її заклади.</p> <p>Центри екстреної медичної допомоги та медицини катастроф. Лікарня швидкої медичної допомоги. Структура, штати, завдання та основні функції. Завдання станції (відділення) швидкої медичної допомоги (ШМД) та її функції. Пункти невідкладної медичної допомоги.</p> <p>Організація служби екстреної (швидкої) медичної допомоги. Лікарня швидкої допомоги: структура, функції. Структура станцій та підстанцій ШМД великого міста. Види виїзних бригад, їх склад, функції. Виклики та виїзди бригад: основні причини.</p> <p>Організація ШМД у сільській місцевості. Взаємодія служби ШМД з різними медичними закладами. Облікові документи станцій ШМД, визначення та аналіз показників їх діяльності.</p>	1	Ділова гра	Письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання
9	<p>Організація і зміст роботи стаціонарів різних рівнів, облік і аналіз їх діяльності.</p> <p>Амбулаторно-поліклінічна, стаціонарна та екстрена медична допомога. Первинна, вторинна та третинна допомога. Участь медичних закладів різних рівнів у медичному забезпеченні населення. Номенклатура закладів охорони здоров'я: типи та групи закладів, перелік медичних спеціальностей.</p>	2	Бесіда, розповідь-пояснення	Усне опитування, тестовий контроль

<p>Характеристика кадрового забезпечення медичної галузі. Спеціалізація та кваліфікація. Система підвищення кваліфікації медичного персоналу. Методика розрахунку та оцінка показників забезпеченості населення медичною допомогою.</p> <p>Завдання та розділи роботи поліклініки, її структурні підрозділи. Функції основних підрозділів. Організація та зміст роботи дільничного терапевта, завідувача відділення (кабінету). Завдання та сутність диспансерного методу, відбір контингентів для диспансерного спостереження. Види профілактичних оглядів, їх організація. Етапи диспансеризації.</p> <p>Історія створення лікарень різних рівнів. Мережа лікарняних закладів. Ліжковий фонд. Забезпеченість ліжками. Обсяги стаціонарної допомоги. Рівень госпіталізації. Характеристика госпіталізованих. Система стаціонарної допомоги з урахуванням рівнів її надання.</p> <p>Функції та завдання сучасної лікарні. Види та потужність лікарень. Багатопрофільні та спеціалізовані лікарні. Завдання стаціонарів. Структурні підрозділи стаціонару та їх функції. Порядок направлення хворих до стаціонару. Чинники, що впливають на раціональне використання ліжкового фонду та ефективність роботи стаціонару. Зміст і організація роботи лікаря-ординатора та завідувача відділення.</p> <p>Сучасні тенденції розвитку стаціонарної допомоги. Стаціонарозамінні форми надання медичної допомоги. Реформування стаціонарної допомоги. Госпітальні округи. Забезпечення наступності між поліклінікою та стаціонаром. Захист прав і безпека пацієнтів.</p> <p>Структура стаціонару. Функції окремих підрозділів. Чинники, що впливають на ефективну роботу стаціонару. Показники діяльності стаціонару. Заходи з підвищення ефективності діяльності стаціонару. Обліково-звітна документація стаціонару. Інформаційно-аналітичний відділ лікарні. Методика обчислення та аналіз показників діяльності стаціонару за даними звіту лікувально-профілактичного закладу. Розробка заходів щодо покращання діяльності стаціонарів.</p> <p>Види стаціонарозамінних закладів. Функції денного стаціонару та стаціонару вдома. Порядок направлення хворих до денного стаціонару та стаціонару вдома. Основна облікова документація денного стаціонару та стаціонару вдома, порядок її заповнення. Методика обчислення та аналіз показників</p>			
--	--	--	--

	діяльності денного стаціонару та стаціонару вдома.			
10	<p>Організація лікарсько-трудової експертизи при тимчасовій та стійкій втраті працездатності.</p> <p>Особливості проведення експертизи медико-соціальної втрати працездатності та експертиз: військово-лікарської, судово-медичної та судово-психіатричної, патолого-анатомічної, альтернативної та їх правові засади. Види медичних експертиз, їх завдання. Мета проведення різних видів медичної експертизи, органи та заклади, які її здійснюють. Сутність медико-соціальної експертизи тимчасової та стійкої втрати працездатності. Ступені втрати працездатності.</p> <p>Заклади, які здійснюють експертизу тимчасової втрати працездатності, їх завдання. Види тимчасової непрацездатності, особливості проведення експертизи при окремих видах непрацездатності.</p> <p>Завдання лікуючих лікарів при проведенні експертизи тимчасової втрати працездатності. Лікарсько-консультативна комісія (ЛКК): функції, склад, організація роботи. Зміст, призначення та порядок заповнення облікових документів, які використовуються при проведенні експертизи тимчасової непрацездатності.</p> <p>Значення листка непрацездатності як облікового, юридичного та фінансового документу. Визначення тактики різних посадових осіб лікувально-профілактичних закладів стосовно конкретних видів і випадків тимчасової непрацездатності. Оформлення листків непрацездатності при окремих видах і випадках тимчасової непрацездатності.</p> <p>Завдання лікуючих лікарів, лікарсько-консультативних комісій щодо експертизи стійкої втрати працездатності.</p> <p>Організація експертизи стійкої втрати працездатності. Види інвалідності. Основні причини інвалідності. Чинники, що на неї впливають. Групи інвалідності. Показники інвалідності. Основні тенденції показників інвалідності в Україні. Відповідальність лікарів лікувально-профілактичних та інших закладів щодо медичної експертизи.</p> <p>Медико-соціальні експертні комісії (МСЕК), їх види (за адміністративно-територіальною ознакою, за профілями). Функції МСЕК.</p> <p>Зміст, призначення та порядок заповнення основних документів стійкої втрати працездатності, які використовуються при</p>	2	Ділова гра	Письмове опитування, тестовий контроль, індивідуальні завдання

	експертизі. Визначення та оцінка тактики МСЕК стосовно встановлення причини та груп інвалідності при окремих її видах.			
11	Підсумковий контроль	1	Бесіда, розповідь-пояснення	Усне опитування, тестовий контроль
	Всього годин практичних занять	19		

2.1.3 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Історія виникнення і розвитку соціальної медицини та організації охорони здоров'я в Україні. Видатні діячі соціальної медицини, організації охорони здоров'я та медичної статистики.	6	Робота з літературою	Тестовий контроль
2	Організація статистичного дослідження.	6	Презентація	Письмове опитування
3	Аналіз та оцінка захворюваності населення області.	6	Робота з літературою	Тестовий контроль
4	Соціально-медичні аспекти серцево-судинних захворювань.	6	Презентація	Письмове опитування
5	Соціально-медичні аспекти онкологічних захворювань.	6	Робота з літературою	Тестовий контроль
6	Соціально-медичні аспекти травматизму.	6	Презентація	Письмове опитування
7	Соціально-медичні аспекти алкоголізму.	6	Робота з літературою	Тестовий контроль
8	Методика значення факторів способу життя, стану навколишнього середовища, соціальних, біологічних та медичних факторів, що визначають здоров'я населення.	7	Презентація	Письмове опитування
9	Санітарно-епідеміологічне забезпечення населення.	6	Робота з літературою	Тестовий контроль
	Всього годин самостійної роботи студентів	55		

3. ОЦІНЮВАННЯ

Формою підсумкового контролю дисципліни є диференційний залік, який проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з дисципліни.

Допуск до ДЗ визначається у балах ПНД, а саме: min - 70, max - 120 балів. Безпосередньо ДЗ оцінюється від - 50 до - 80 балів. Оцінка з дисципліни є сума балів за поточної навчальної діяльності студентів (ПНД) та ДЗ у балах від min - 120 до max - 200 і відповідає національній шкалі та шкалі ECTS

Оцінювання поточної навчальної діяльності (ПНД)

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння студентами кожної теми дисципліни та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу», затвердженій наказом ХНМУ № 52 від 23.02.2016.

Підсумковий бал за ПНД у семестрі визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми. Відповідно до вказаної Інструкції, перерахунок середньої оцінки за поточну навчальну діяльність (ПНД) у багатобальну шкалу, для дисциплін, що завершуються диференційованим заліком проводиться відповідно до таблиці 1.

Таблиця 1

**Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються ДЗ)**

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Проведення та оцінювання диференційованого заліку

Диференційований залік - це процес, протягом якого перевіряються отримані за курс (семестр):

- рівень теоретичних знань;
- розвиток творчого мислення;
- навички самостійної роботи;
- компетенції - вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні

практичних завдань.

Диференційований залік проводиться викладачем групи на останньому практичному занятті

З урахуванням особливостей дисципліни диференційований залік проводиться у формі оцінювання засвоєння практичних навичок та теоретичних знань у день диференційованого заліку.

Кафедрою обрано другий підхід до оцінювання освоєння практичних навичок та теоретичних знань (табл. 5).

Таблиця 5

Оцінювання теоретичних знань, якщо практичні навички оцінюються за критеріями «виконав», «не виконав»

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Усна відповідь за білетами, які включають теоретичну частину дисципліни	За кожен відповідь студент одержує від 10 до 16 балів, що відповідає: «5» - 20 балів; «4» - 18-19 балів; «3» - 12-17 балів.
1	20	18	12		
2	20	18	12		
3	20	18	12		
4	20	18	12		
	80	65	50		

Оцінка з дисципліни

Оцінка з дисципліни визначається як середнє арифметичне балів ПНД, які переводяться у 120-бальну шкалу ЕСТС (табл.1) з додаванням балів, одержаних безпосередньо на диференційованому заліку.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за вивчення дисципліни – 200 балів, у тому числі максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність – 120 балів, а також максимальна кількість балів за результатами іспиту - 80 балів. Мінімальна кількість балів становить 120, у тому числі мінімальна поточна навчальна діяльність – 70 та за результатами іспиту – 50 балів.

Технологія оцінювання дисципліни.

Оцінювання результатів вивчення дисциплін проводиться безпосередньо під час диференційованого заліку. Оцінка з дисципліни визначається як сума балів за ПНД та диференційованого заліку і становить min – 120 до max – 200. Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ЕСТС наведена у таблиці 6.

Таблиця 6

Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ЕСТС

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЕСТС	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі підсумкові заняття та диференційований залік.

Студентам, що не виконали вимоги навчальних програм дисциплін виставляється оцінка Fx, якщо вони були допущені до складання диференційованого заліку, але не склали його. Оцінка F виставляється студентам, які не допущені до складання диференційованого заліку.

Оцінки "F_x" або "F" ("незадовільно") виставляються студентам, яким не зараховано вивчення дисципліни, формою контролю якої є залік.

Після завершення вивчення дисципліни відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють студенту відповідну оцінку за шкалами (Таблиця 6) у залікову книжку та заповнюють відомості успішності студентів з дисципліни за формами: У-5.03В – диференційований залік.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу полягає у дотриманні Етичного Кодексу, укладеного університетською спільнотою, в якому визначено основні моральні принципи (Кодекс корпоративної етики ХНМУ представлений на сайті <http://knmu.edu.ua>)

Відповідно до діючої «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» студенти мають отримати оцінку за кожною темою дисципліни. Якщо студент пропустив навчальне заняття він має його відпрацювати відповідно до «Положення про порядок відпрацювання студентами Харківського національного медичного університету навчальних занять». Відпрацювання проводяться щоденно черговому викладачу кафедри.

Під час вивчення дисципліни студент має виконувати завдання для самостійної роботи, які може здавати викладачеві поступово під час навчальних занять або ж, якщо це вбачається більш привабливим з якихось причин (пропуск занять через лікарняні, академічну мобільність тощо), здати всі завдання в цілому до складання диференційованого заліку.

При вивченні дисципліни важливе значення має також дотримання академічної доброчесності студентом.

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів

ПІБ викладача	Посада	Чи входить у групу забезпечення відповідної спеціальності?	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП (на основі таблиці 1)	Обґрунтування
Огнев В.А.	завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я	ні		
Сокол К.М.	Професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я	так	Соціальна медицина	
Чухно І.А.	доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я	так	Методологія наукової роботи	

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Історія становлення і розвитку соціальної медицини та організації охорони здоров'я як науки та предмету викладання, визначення, розділи, мета, завдання.
2. Основні методи соціальної медицини та організації охорони здоров'я та їх застосування для вивчення здоров'я населення в діяльності органів і закладів охорони здоров'я.
3. Сучасні цільові підходи для визначення поняття «здоров'я». Фізичне, соціальне та психічне благополуччя населення.
4. Перелік показників рекомендованих експертами ВООЗ для оцінки суспільного здоров'я населення. Їх характеристика. Умовні показники індивідуального здоров'я, їх визначення.
5. Класифікація факторів, що обумовлюють здоров'я, методика їх вивчення.
6. Фактори ризику, визначення, класифікація. Методика їх вивчення. Основні рекомендації щодо збереження та зміцнення здоров'я населення.
7. Класифікація факторів ризику по Робінсу, їх роль у збереженні та поліпшенні здоров'я населення. Основні заходи, спрямовані на збереження здоров'я населення.
8. Перерахуйте основні екологічні, біологічні, медичні фактори ризику та фактори способу життя. Рекомендації щодо поліпшення здоров'я населення. Перерахуйте з дотриманням їх рангу.
9. Індекс розвитку людського потенціалу (ООН). Критерії, що визначають даний індекс. Шкали оцінки та рівні індексу розвитку людського потенціалу в різних країнах світу.
10. Медико-соціальна демографія: визначення, застосування демографічних даних у системі охорони здоров'я. Основні напрямки демографії, дати їм визначення.
11. Методика вивчення природного руху населення, джерела інформації, показники.
12. Предмет та зміст демографії, значення демографічних даних для практики охорони здоров'я.
13. Основні та додаткові показники природного руху населення. Їх рівні в Україні. Основні облікові медичні документи для реєстрації природного руху населення.
14. Перепис населення, як джерело інформації про чисельність населення. Історія проведення перепису населення. Вимоги та особливості організації перепису населення.
15. Статистика населення, її основні характеристики. Перепис населення, характеристика, завдання, вимоги до перепису населення та особливості її проведення. Значення статистики населення для системи охорони здоров'я.
16. Механічний рух населення, визначення, види, показники, їх кількісна характеристика. Типи вікової структури населення. Тип вікової структури в Україні. Значення інформації про механічний рух для системи охорони здоров'я.
17. Розподіл населення на вікові групи на підставі економічного підходу і відтворення населення. Урбанізація, визначення, характеристика, значення для здоров'я населення. Значення даної інформації для системи охорони здоров'я.
18. Показник демографічного навантаження. Визначення, методика розрахунку, його рівень і динаміка в Україні. Тенденції вікової структури населення України.
19. Урбанізація населення, визначення. Розподіл населення за місцем проживання в різних континентах світу та в Україні. Структура населення залежно

від статі в Україні. Значення даної інформації для системи охорони здоров'я.

20. Загальна смертність, методика її розрахунку, провідні причини в різних регіонах, окремих країнах і Україні. Особливості смертності населення в залежності від статі, віку та місця проживання. Рівень і динаміка смертності в Україні.

21. Народжуваність, її рівні в Україні. Фактори, що впливають на рівень народжуваності.

22. Природний приріст (спад) населення. Методики обчислення природного приросту (спаду) на основі відносних і абсолютних даних. Рівень і динаміка природного приросту (спаду) в Україні. Особливості оцінки природного приросту.

23. Види відтворення населення. Типи максимальної плодючості за рекомендацією ООН. Тип максимальної плодючості в Україні.

24. Смертність. Методика обчислення загального і спеціальних показників. Особливості і причини смертності в різних групах населення. Динаміка цього показника в Україні.

25. Показники дожиття населення до певного віку (ВООЗ). Перерахуйте рубіжний вік. Особливості смертності населення в Україні в залежності від віку. Основні облікові медичні документи для вивчення смертності населення.

26. Середня очікувана тривалість майбутнього життя, визначення, методика розрахунку. Рівень і динаміка СОТЖ в різних країнах і в Україні.

27. Поняття про захворюваності, її медико-соціальне значення. Методи вивчення захворюваності. Переваги та можливості різних методів.

28. Види захворюваності населення, значення кожного виду для суспільства та охорони здоров'я. Перерахуйте одиниці спостереження і облікові медичні документи для кожного виду окремо.

29. Види захворюваності, їх характеристика. Методи вивчення захворюваності. Джерела інформації для вивчення окремих видів захворюваності. Рівень і динаміка захворюваності в Україні.

30. Загальна захворюваність, джерела вивчення, облікові документи, правила заповнення.

31. Показники загальної захворюваності, її особливості серед міського і сільського населення.

32. Поширеність і власна захворюваність населення, визначення. Структура та рівень загальної та первинної захворюваності населення на території України.

33. Захворюваність населення: визначення, види, методи вивчення, документи обліків. Рівні та динаміка захворюваності в Україні. Основні фактори, що впливають на захворюваність. Медико-соціальне значення захворюваності для популяції.

34. Міжнародна статистична класифікація хвороб і проблем, пов'язаних зі здоров'ям (МКБ-10), принципи її побудови. Її структура. Відмінності від МКБ-9. Історія її виникнення і становлення. Порядок її доповнення, зміни і твердження, як часто вона перевидається.

35. Види інвалідності, їх характеристика. Основні причини інвалідності.

36. Визначення та оцінка показників інвалідності.

37. Дайте визначення поняттям: інвалідність, інвалід, обмеження життєдіяльності та її ступеня.

38. Дайте визначення і охарактеризуйте інвалідність з дитинства та інвалідність до початку трудової діяльності. Вкажіть основні причини первинної інвалідності у дітей.

39. Дайте визначення «Промоція здоров'я» зі вказівкою її основних стратегій і основних пріоритетів щодо зміцнення здоров'я населення відповідно до Оттавської хартії ВООЗ.

40. Назвіть основні пріоритети щодо зміцнення здоров'я населення відповідно до Джакартської Декларацією ВООЗ.
41. Промоція здоров'я. Профілактика захворювань. Види профілактики.
42. Перерахуйте принципи пропаганди здорового способу життя і дайте їм характеристику.
43. Вкажіть методи, форми та засоби пропаганди здорового способу життя, охарактеризуйте їх.
44. Основні категорії, що визначають спосіб життя людини. Рівень життя, якість життя, спосіб і стиль життя, їх визначення, характеристика.
45. Здоровий спосіб життя, його складові, дайте їм визначення.
46. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ). Мета та історія її створення, завдання. Значення діяльності ВООЗ для країн світу та України.
47. Системи охорони здоров'я в світі. Їх характеристика та історія.
48. Основи законодавства України про охорону здоров'я (1992). Основні принципи охорони здоров'я України.
49. Принципи, елементи побудови та особливості систем охорони здоров'я в світі. Фінансування та кадрові ресурси систем охорони здоров'я. Управління системою.
50. Типи закладів охорони здоров'я, підвідомчих МОЗ України. Заклади охорони здоров'я, які надають лікувально-профілактичну допомогу.
51. Основні принципи охорони здоров'я в Україні. Правові основи.
52. Види медичної допомоги та установи, які її надають.
53. Міська поліклініка, організація роботи, структура, завдання та основні розділи роботи.
54. Стаціонарозамінні форми надання медичної допомоги населенню. Денний стаціонар, структура та організація роботи.
55. Денні стаціонари, їх структура і завдання. Перерахуйте, хто підлягає лікуванню в умовах денного стаціонару.
56. Стаціонар багатопрофільної лікарні, структура, завдання, організація роботи.
57. Визначення поняття «первинна медична допомога» (ПМП). Основні принципи ПМП на засадах сімейної медицини. Центри первинної медико-санітарної допомоги.
58. Організаційні моделі роботи сімейних лікарів. Їх характеристика. Наведіть приклади впровадження моделей роботи сімейного лікаря в різних країнах світу.
59. Основні принципи сімейної медицини, рекомендовані рішенням Міжнародного симпозіуму з охорони здоров'я (1995 р.).
60. Особливості медичного забезпечення сільського населення; умови і фактори, що впливають на надання медичної допомоги в сільській місцевості. Етапність надання медичної допомоги, її установи.
61. Роль центрів первинної медико-санітарної допомоги в медичному забезпеченні населення.
62. Амбулаторія сімейної медицини, її структура.
63. Сільська амбулаторія, структура, штати, її завдання. ФАП, організація його роботи, його завдання і штати.
64. Соціально-економічні та медико-демографічні умови, що впливають на організацію медичної допомоги сільському населенню. Етапи організації медичної допомоги сільському населенню.
65. Центральна районна лікарня, її управління, завдання, структура. Етапи організації медичної допомоги сільському населенню.

66. Обласна консультативна поліклініка, її управління, структура і завдання.
67. Обласна лікарня. Структура, обсяг і особливості надання поліклінічної та стаціонарної допомоги населенню області.
68. Охорона материнства та дитинства як галузь охорони здоров'я, її роль в охороні здоров'я жінок і дітей. Розділи охорони материнства і дитинства.
69. Охорона материнства та дитинства. Значення соціально-економічних, соціально-психологічних, медико-соціальних заходів, спрямованих на поліпшення здоров'я жінок і дітей.
70. Нормативно-правова база охорони материнства і дитинства.
71. Організація медичної допомоги дітям. Особливості забезпечення спеціалізованої допомоги в умовах переходу до сімейної медицини.
72. Етапи надання медичної допомоги жінкам і дітям.
73. Щеплення в поліклініці. Порядок проведення щеплень.
74. Групи здоров'я дітей, їх характеристика.
75. Особливості здоров'я жінок. Репродуктивне здоров'я, динаміка його основних показників.
76. Лікувально-профілактичні заклади з наданням акушерсько-гінекологічної допомоги, особливості їх формування в умовах міської та сільської місцевостей.
77. Пологовий будинок з жіночою консультацією, як базова установа з надання акушерсько-гінекологічної допомоги, завдання, структура.
78. Завдання та зміст роботи жіночої консультації, її структурні підрозділи. Функції різних медичних установ, що стосуються антенатальної охорони плоду.
79. Лікарня швидкої медичної допомоги. Структура, штати, завдання та основні функції.
80. Центри екстреної медичної допомоги та медицини катастроф.
81. Організація єдиної системи екстреної медичної допомоги (ЕМД), її установи. Організація швидкої медичної допомоги в сільській місцевості.
82. Швидка та невідкладна медична допомога, завдання, особливості надання.
83. Виїзна бригада швидкої медичної допомоги. Структура, штати, завдання і функції.
84. Визначення загальнообов'язкового державного страхування, його види та фонди, джерела фінансування.
85. Поняття «медичне страхування». Особливості реалізації обов'язкового і добровільного медичного страхування. Проблеми впровадження страхової медицини в Україні.
86. Принципи загальнообов'язкового державного соціального страхування.
87. Причини тимчасової непрацездатності з приводу яких видається листок непрацездатності.
88. Види і ступінь непрацездатності, визначення цих понять.
89. Завдання медико-соціальної експертизи тимчасової втрати працездатності.
90. Лікарсько-консультативна комісія; в яких установах створюється ВКК, її функції і склад.
91. Організація експертизи стійкої втрати працездатності. Види інвалідності.
92. Типи медико-соціальних експертних комісій (МСЕК), їх склад і функції.
93. Стандарти медичних технологій. Застосування клінічних протоколів.
94. Медико-соціальне значення найбільш важливих хвороб.
95. Хвороби системи кровообігу (ХСК), їх медико-соціальне значення. Система лікувально-профілактичних установ та заходи щодо забезпечення медичної допомоги з хворобами системи кровообігу.
96. Злоякісні утворення (ЗУ), їх медико-соціальне значення. Система

лікувально-профілактичних установ та заходи щодо забезпечення медичної допомоги з онкологічними захворюваннями.

97. Травматизм, алкоголізм. Їх медико-соціальне значення. Система лікувально-профілактичних установ та заходи щодо забезпечення медичної допомоги при травмах і алкоголізмі.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ.

Успішне опанування освітнього компонента вимагає дотримання засад академічної доброчесності. Відповідно до ст.42 Закону України «Про освіту» та Закону України «Про вищу освіту», враховуючи рекомендації НАЗЯВО (від 29.10.2019 р. протокол No 11) в ХНМУ запроваджено систему розвитку академічної доброчесності, основні положення якої розміщено на сайті ЗВО: Кодекс академічної доброчесності ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. No 305) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/kodex_ad.pdf); Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. No 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf); Положення про Комісію з доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. No 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_komis_ad.pdf); Положення про порядок перевірки у Харківському національному медичному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2020 р. No 195); Положення про підготовку та захист магістерських робіт студентів, які здобувають ступінь вищої освіти «магістр» у ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. No 371) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_magistr.pdf). Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. ХНМУ підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.

Базова

1. Громадське здоров'я : підручник для студентів вищих мед. навч. закладів /В.Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, Т.С. Грузева [та ін.]. – Вид. 3. – Вінниця : Нова Книга, 2013. – С. 308–531.

2. Збірник тестових завдань до державного випробування з гігієни, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я / В.Ф. Москаленко та ін. / за ред. В.Ф. Москаленка, В.Г. Бардова, О.П. Яворовського. – Вінниця : Нова Книга, 2012. – 200 с.

3. Тестові задачі по соціальній медицині, організації охорони здоров'я та біостатистиці : уч. посіб. для студентів мед. ф-тів / За ред. В.А. Огнєва. – Харків: Майдан, 2005. – С. 13-20.

4. Біостатистика: підручник/ [Грузева Т.С., Лехан В.М., Огнєв В.А. та ін.]; за заг. ред. Грузевої Т.С.- Вінниця: Нова Книга, 2020.- 384 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

- Всесвітня організація охорони здоров'я www.who.int
- Європейська база даних «Здоров'я для всіх» www.euro.who.int/ru/home
- Кохрейнівський центр доказової медицини www.cebm.net
- Кохрейнівська бібліотека www.cochrane.org
- Національна медична бібліотека США – MEDLINE www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed
- Центр контролю та профілактики захворювань www.cdc.gov
- Центр громадського здоров'я МОЗ України www.phc.org.ua

- Українська база медико-статистичної інформації «Здоров'я для всіх»: <http://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203>
- Журнал British Medical Journal www.bmj.com
- Журнал Evidence-Based Medicine www.evidence-basedmedicine.com